

Alojz Grahor, Milena Košak, Janez Krušič, Marjana Robič in Jakob Jurij Snoj prejemniki priznanj DMFA Slovenije 2020

DMFA Slovenije že od leta 1968 podeljuje društvena priznanja za prispevke na področju matematike, fizike ali astronomije. Priznanja so bila sprva namenjena predvsem uspešnim osnovnošolskim in srednješolskim pedagogom, sčasoma se je krog prejemnikov nekoliko razširil. Veljavni pravilnik (2018) predvideva podelitev priznanj posameznikom predvsem za uspešno delo z mladimi ali za strokovno dejavnost, ter posameznikom ali ustanovam za uspešno sodelovanje z Društvom.

Na 73. Občnem zboru DMFA Slovenije je komisija za priznanja podelila 5 priznanj. Prejeli so jih **Alojz Grahor**, profesor matematike na Škofijski gimnaziji v Vipavi, *za vsestransko zgledno pedagoško in strokovno delo ter za uspešno mentorstvo dijakov pri raziskovalnih nalogah*, **Milena Košak**, učiteljica matematike in fizike na OŠ Šmihel, *za kvalitetno poučevanje in mentorstvo osnovnošolcev ter uvajanje novosti v pouk fizike*, **Janez Krušič**, dolgoletni tajnik DMFA Slovenije, *za njegov izjemen osebni prispevek k uspešnemu delovanju društva*, **Marjana Robič**, učiteljica matematike na II. OŠ Celje, *za kvalitetno strokovno pedagoško delo in navduševanje osnovnošolcev za matematiko*, in **Jakob Jurij Snoj**, študent Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani, *za predano in uspešno vodenje priprav srednješolcev za mednarodna tekmovanja iz matematike*.

Komisija v sestavi dr. Dragan Mihajlović, dr. Barbara Rovšek in dr. Boštjan Kuzman se zahvaljuje vsem, ki so poslali predloge, in tudi v bodoče vabi širše članstvo k predlaganju kandidatov in kandidatke, ki s kvalitetnim pedagoškim in strokovnim delom izstopajo v svojem okolju. V nadaljevanju objavljamo pisne utemeljitve priznanj.

Mag. Alojz Grahor, profesor matematike na Škofijski gimnaziji v Vipavi, je diplomiral leta 1981 iz pedagoške matematike, leta 2000 je dosegel naziv profesor matematike specialist in leta 2003 še magister znanosti, vse na Univerzi v Ljubljani. Že štiri desetletja svoje bogato matematično znanje z izjemnim pedagoškim čutom razdaja mladini, najprej na gimnaziji v Postojni, od leta 1999 pa v Vipavi, kjer v zadnjem obdobju sodeluje tudi pri vodenju šole in kot član državne predmetne komisije aktivno sooblikuje splošno maturo iz matematike.

Prof. Grahor zna mladim na nazoren način razložiti in približati še tako težak matematičen problem. Nenehno izpopolnjuje svoje pedagoško znanje, ki ga posodablja tudi z možnostmi novih tehnologij. Izziv mu je uporabo tehnologije vključiti v pouk kot pripomoček za resno delo in ne zgolj kot no-

Slika 1. Mag. Alojz Grahor

vodobno igralo. Že veliko pred množičnim poukom na daljavo je kot pomoč dijakom ustvarjal obsežne posnetke predavanj in interaktivne ponazoritve matematičnih konceptov. Učenci in učenke prof. Grahorja dosegajo visok nivo znanja tako pri rednem pouku kot na maturi, pa tudi lepe uspehe na različnih matematičnih tekmovanjih, tudi mednarodnih, kjer so se že izkazali kot udeleženci matematične in lingvistične olimpijade.

Posebej opazno je njegovo mentorstvo na državnih srečanjih mladih raziskovalcev. V zadnjih letih so matematične raziskovalne naloge dijakinj in dijakov ŠGV pod njegovim mentorstvom osvojile kar 10 zlatih priznanj in eno srebrno, avtorji dveh od teh nalog pa so sodelovali tudi na evropskem srečanju mladih znanstvenikov EUCYS. Kot mentor je prof. Grahor sodeloval še pri dveh osnovnošolskih nalogah, s katerima so učenci osvojili zlato priznanje. Raznovrstnost in inovativnost pri obravnavi raziskovalnih problemov kažejo odlično delo mentorja, ki zna učencem poiskati primerne teme in jih usmeriti k sistematičnemu raziskovalnemu delu, kar je v srednješolski matematiki precejšnja redkost.

Tudi sicer je prof. Grahor s svojim načinom dela, natančnostjo, človeško držo in spoštljivim pristopom vsestranski vzor, tako mladim – dijakom, študentom ali učiteljem ob začetku njihove karijerne poti, kot tudi drugim sodelavcem v svojem okolju.

Ga. Milena Košak, predmetna učiteljica matematike in fizike na OŠ Šmihel, je leta 1982 diplomirala na takratni Pedagoški akademiji v Ljubljani in se zaposlila na OŠ Milka Šobar Nataša (danes OŠ Šmihel). Vsa leta po-

Slika 2. Ga. Milena Košak

učuje fiziko in matematiko v višjih razredih osnovne šole, zadnja leta pa tudi izbirni predmet astronomija. Svoje strokovno področje venomer promovira z organizacijo naravoslovnih dni, tekmovanj, delavnic, astronomskih opazovanj, vikendov za nadarjene ali drugih dejavnosti.

Pri delu z nadarjenimi učenci jo je najbolj pritegnilo področje fizike, kjer so bili uspehi OŠ Šmihel opazni tudi v državnem merilu. Njeni učenci in učenke so sistematično širili in poglobljali znanje, se urili v eksperimentiranju in razvijali prostorsko predstavljalnost. Navajala jih je na logično sklepanje ter raziskovalno delo, pa tudi na učenje iz lastnih napak, preko katerih vodi pot do elegantne rešitve. Njeni učenci in učenke so na državnih tekmovanjih v znanju v zadnjem obdobju dosegli 6 zlatih in 30 srebrnih priznanj pri matematiki, 12 zlatih in 60 srebrnih pri fiziki, 3 zlata in 2 srebrni pri astronomiji. Mnogi njeni učenci so ohranili veliko zanimanje za naravoslovje tudi v srednji šoli ter dosegali tekmovalne uspehe tudi tam.

Milena Košak učence ne samo poučuje, temveč jih s svojim zgledom pripravlja za življenje. Prizadeva si, da bi pridobili delovne navade ter postali samostojni in odgovorni. Pri tistih, ki težje dojemajo fizikalne in matematične vsebine, doseže, da sčasoma zaupajo vase in so ob sprotnem delu uspešni, ustvarjalni in vedoželjni. Vsem je pripravljena priskočiti na pomoč tudi v prostem času, za kar so ji hvaležni številni nekdanji učenci, pa tudi njihovih starši.

Bogato je tudi njeno organizacijsko in strokovno delo z odraslimi. Bila je mentorica mnogim študentom Pedagoške fakultete. Kot vodja šolskega aktiva matematike in naravoslovja je redno organizirala šolska tekmovanja, trikrat področno tekmovanje v znanju fizike in po enkrat regijsko in državno tekmovanje v znanju matematike. Od 1997 do 1999 je vodila področno študijsko skupino za fiziko pri ZRSŠ. Od 2001 do 2005 je bila članica predmetne komisije za eksterno preverjanje znanja iz fizike pri RIC, sodelovala je pri pripravi nalog za eksterno preverjanje znanja iz matematike. Kot multiplikator za področje IKT pri pouku fizike v letih 2005 in 2006 je z V. Udirjem organizirala in izvedla večdnevne delavnice za druge multiplikatorje in učitelje fizike. Novosti pri uporabi IKT še zdaj spremlja in jih vključuje v delo na šoli. Mlajšim kolegom je z odnosom do dela in z vztrajnostjo zgled, s svojim delom pa je trajno prispevala k popularizacije fizike in matematike med mladimi v novomeški regiji.

Janez Krušič je dolgoletni tajnik DMFA Slovenije, ki svoje delo neprekinjeno opravlja že od leta 1996, že pred tem pa je delo tajnika nekaj let opravljal tudi v osemdesetih letih prejšnjega stoletja.

Slika 3. Janez Krušič

Njegovo delo je vestno, natančno in skrbno. S pravočasno pripravo gradiv skrbi za učinkovito delo Upravnega odbora na njegovih rednih sestankih. Članom tekmovalnih komisij in vodjem aktivnosti nudi zanesljivo oporo pri pripravi dokumentacije za prijave na različne razpise, jim svetuje pri pripravi poročil in pogodb, opozarja na tekoče objave in časovne roke ter pomaga pri medsebojni komunikaciji. V sodelovanju z računovodstvom skrbi, da je

materialno poslovanje društva tekoče in vzdržno. Ureja arhivsko dokumentacijo Društva in s tem poskrbi, da ostanejo dejavnosti društva zabeležene za prihodnje rodove. Prav tako skrbi za dobro sodelovanje našega društva z drugimi ustanovami, posebej z društvom DMFA Založništvo. Z uvedbo Informacijskega strežnika DMFA Slovenije se je v zadnjem obdobju zelo povečal tudi obseg njegovega dela v zvezi s tekmovanji, saj se nanj obračajo tako šole kot starši tekmovalcev, ki želijo od njega različne informacije.

Janez Krušič je dragocen pomočnik pri organizaciji in izvedbi različnih društvenih aktivnosti, kot so seminarji, občni zbori ali obletnice in priložnostne svečanosti. Nanj se lahko glavni organizator vselej zanese in ga vpraša za nasvet. Kadar ne gre vse gladko, vpletene pomirja s svojo modrostjo in trezno presojo, pa tudi s prijetno in duhovito besedo.

Njegova zanesljivost je bila in je še vedno osnova za tekoče delo in številne uspešno izvedene projekte našega društva v zadnjih dvajset in več letih, od društvenih dogodkov in aktivnosti do uspehov mladih na mednarodnih tekmovanjih. Za njegovo delo smo mu člani Upravnega odbora iskreno hvaležni.

Ga. Marjana Robič, učiteljica matematike na II. OŠ Celje, je diplomirala leta 1983 v Ljubljani na takratni Pedagoški akademiji. Na tej šoli poučuje že 30 let. Je odlična učiteljica, ki učencem snov podaja sistematično in razumljivo, ves čas svojega službovanja pa uspešno skrbi tudi za promocijo matematike med mladimi.

Marjana Robič je svojemu poklicu predana. Redno spremlja tehnološke,

Slika 4. Ga. Marjana Robič

didaktične in vsebinske novosti in jih vnaša v lastno poučevanje. Učencem je pripravljena pomagati v vsakem trenutku, tako tistim, ki potrebujejo dodatno razlago in imajo posebne potrebe, kot tistim, ki zmorejo več. Nadarjene uspešno spodbuja za poglobljeno učenje matematike. V okviru matematičnega krožka na svoji šoli jih redno in sistematično pripravlja na državna tekmovanja v znanju. Na državnih tekmovanjih v znanju matematike so njeni učenci v zadnjem obdobju prejeli 8, v znanju razvedrilne matematike pa 5 zlatih priznanj, zelo uspešni pa so tudi na različnih tekmovanjih v znanju logike. Številni njeni učenci so na tovrstnih tekmovanjih kasneje zelo uspešni tudi kot srednješolci. Kot večkratna mentorica osnovnošolcem pri izdelavi raziskovalnih nalog na natečaju Mladi za Celje pa je učence spodbujala tudi k raziskovanju nematematičnih, zanje primernih tem.

Kot vodja občinskega matematičnega aktiva v Celju je v začetnem obdobju devetletke uspešno delila izkušnje in nasvete ostalim učiteljem iz širše regije. Več let je bila vodja področne komisije za NPZ. V pedagoško delo je uspešno vpeljala več pripravnikov. Lastno bogato pedagoško prakso in strokovno znanje je uspešno uporabila za soavtorstvo priljubljenega kompleta učbenikov za matematiko Skrivnosti števil in oblik ter nekaterih drugih dopolnilnih gradiv za pouk osnovnošolske matematike, ki so zelo priljubljena in so doživela že več ponatisov.

Svoje bogate izkušnje s poučevanjem matematike še vedno uspešno deli z mlajšimi kolegi in ostalimi učitelji v aktivu, zato je med sodelavci na svoji šoli kot tudi v širšem celjskem okolju priljubljena in spoštovana.

Jakob Jurij Snój je študent matematike na Fakulteti za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani. Kot vodja priprav srednješolcev na mednarodna matematična tekmovanja pri DMFA Slovenije od leta 2017/18 dalje ima veliko zaslug za izjemne uspehe na mednarodnih matematičnih tekmovanjih v zadnjih letih, ki so dosegli vrhunec s prvo zlato medaljo za Slovenijo na letošnji 61. mednarodni matematični olimpijadi.

Jakoba Jurija Snoja je matematika zanimala, odkar pomni. Tako v osnovni šoli kot v gimnaziji je sodeloval na matematičnih tekmovanjih, v letih 2015 in 2016 se je uvrstil v slovensko ekipo za Mednarodno matematično olimpijado, kjer je obakrat osvojil pohvalo. Še kot dijak je leta 2016 sodeloval pri pripravi slovenske ekipe na Srednjeevropsko matematično olimpijado, že v naslednjem šolskem letu pa je aktivno sodeloval pri celoletnih pripravah in bil tudi vodja slovenske ekipe na Srednjeevropski matematični olimpijadi 2017, kjer so naši tekmovalci osvojili ekipno drugo mesto z istim številom točk kot prvouvrščeni.

Slika 5. Jakob Jurij Snoj

Jakob Jurij Snoj rad dela s tekmovalci in se jim z veseljem posveti na skupinskih pripravah, pogosto pa tudi vsakemu posebej. Vedno išče nove načine, kako bi priprave izboljšal in ostal v koraku s časom. Pozornost posveča tudi psihološki pripravljenosti, ki je pomemben dejavnik pri uspehu. Še zlasti je pomembna motivacija tekmovalcev, pa tudi dobro in sproščeno vzdušje na samem tekmovanju. V zadnjih treh letih so slovenski tekmovalci na Mednarodni matematični olimpijadi dosegli zgodovinske uspehe, med drugim so osvojili štiri od skupno sedmih srebrnih medalj od začetkov sodelovanja Slovenije na olimpijadi pred več kot 25 leti ter prvo zlato medaljo za Slovenijo.

Jakob Jurij Snoj ustvarja tudi tekmovalne naloge, med drugim je avtor dveh nalog, ki sta bili leta 2019 zastavljeni na tekmovanju Romanian Master of Mathematics. Sodeluje tudi pri drugih mednarodnih tekmovanjih: leta 2020 je bil član komisije za izbor nalog in koordinator na Srednjeevropski matematični olimpijadi, ki je bila izvedena virtualno, sodeloval pa je tudi pri izvedbi virtualnega tekmovanja Global Quarantine Mathematics Olympiad.

Ob podelitvi priznanja Jakobu Juriju Snoju bi se pri DMFA Slovenije radi zahvalili tudi vsem ostalim študentom, ki so v zadnjem desetletju sodelovali pri izvedbi priprav in po svojih močeh prispevali k slovenskim uspehom na mednarodnih matematičnih tekmovanjih.

Boštjan Kuzman